

Sygn. akt I C 746/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2017 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Konkel

Protokolant: (...)

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2017 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa P. S. oraz E. Z.

przeciwko M. M. (1) i I. S.

o zapłatę

I. w sprawie pierwotnie zarejestrowanej pod sygnaturą akt IC 746/14

1. umarza postępowanie co do żądania zapłaty kwoty 5.575,56 zł (pięć tysięcy pięćset siedemdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt sześć groszy);
2. zasądza od M. M. (1) i I. S. solidarnie na rzecz P. S. kwotę 28.666,67 zł (dwadzieścia osiem tysięcy sześćset sześćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami od dnia 22 października 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. w wysokości odsetek ustawowych oraz od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie;
3. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
4. zasądza od M. M. (1) i I. S. solidarnie na rzecz P. S. kwotę 3.133,78 zł (trzy tysiące sto trzydzieści trzy złote siedemdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. w sprawie pierwotnie zarejestrowanej pod sygnaturą akt IC 1649/14

1. zasądza od M. M. (1) i I. S. solidarnie na rzecz E. Z. kwotę 21.500 zł (dwadzieścia jeden tysięcy pięćset złotych) wraz z odsetkami od dnia 6 października 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. w wysokości odsetek ustawowych oraz od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od M. M. (1) i I. S. solidarnie na rzecz E. Z. kwotę 1.945,20 zł (jeden tysiąc dziewięćset czterdzieści pięć złotych dwadzieścia groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 746/14

UZASADNIENIE

Powód P. S. domagał się zasądzenia od pozwanych M. M. (1) i I. S. kwoty 42.351,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22.10.2013 r. do dnia zapłaty tytułem należnego mu zachowku po zmarłej babci J. S. (1). W przypadku dokonania działu spadku wniósł o zasądzenie od pozwanych po 21.175,81 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22.10.2013 r. do dnia zapłaty. Wniósł również o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu oraz o udzielenie zabezpieczenia roszczenia w stosunku do I. S. w kwocie 21.175,81 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22.10.2013 r. do dnia zapłaty poprzez zajęcie wierzytelności o wypłatę środków z rachunku bankowego.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że na podstawie testamentu notarialnego J. S. (1) cały spadek po niej nabyli pozwani w udziałach po (...) części. Ojciec powoda, J. S. (2), został wydziedziczony. W przypadku dziedziczenia ustawowego powód, mający jeszcze siostrę, jako wnuk dziedziczyłby spadek w (...). Majątek spadkowy stanowi lokal mieszkalny nr (...), położony w G. przy ul. (...) o wartości 300.000 zł oraz wierzytelności zasądzone prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Gdańsku: z dnia 23.06.1998 r. sygn. akt I C 446/98 w wysokości 29.356,69 zł, z dnia 29.10.2002 sygn. akt I C 1046/02 w wysokości 12.069,71 zł oraz z dnia 5.11.2002 r. sygn. akt I C 1845/02 z wysokości 9.431,62 zł. Powód nie został wydziedziczony przez spadkodawczynię, ani nie otrzymał żadnej darowizny, która pokrywałaby kwotę zachowku w całości bądź części.

Postanowieniem z dnia 21.05.2014 r. sygn. akt I C 746/14 Sąd oddalił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia powództwa.

W odpowiedziach na pozew pozwani domagali się oddalenia powództwa. Wskazywali, że żądanie przez powoda zachowku jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego z uwagi na rażącą niewdzięczność wobec spadkodawczyni, zerwanie z nią kontaktu. Wskazywali, iż wyłącznie oni opiekowali się J. S. (1), ponosząc z tego tytułu koszty w kwocie nie mniejszej niż 50.000 zł. Pozwani ponadto przyznali, iż w skład spadku wchodziła nieruchomość opisana w pozwie, jednak zakwestionowali podaną przez powoda wartość tejże, wskazując na zły stan techniczny mieszkania. Zakwestionowali również żądanie uwzględnienia, dla potrzeb wyliczenia zachowku, nominalnej wartości wierzytelności wskazanych w pozwie, wskazując, że od kilkunastu lat są one nieściągalne.

Powód pismem z dnia 03 lipca 2014 r., doprecyzowanym na rozprawie w dniu 22.12.2014 r. cofnął pozew ponad kwotę 36.776,07 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w powyższym zakresie.

Powódka E. Z. domagała się zasądzenia od pozwanych M. M. (1) i I. S. kwoty 31.763,72 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 06.10.2014 r. do dnia zapłaty tytułem należnego jej zachowku po zmarłej babci J. S. (1). W przypadku dokonania działu spadku wniosła o zasądzenie od pozwanych po 15.881,86 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 06.10.2014 do dnia zapłaty. Wniosła również o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że na podstawie testamentu notarialnego J. S. (1) cały spadek po niej nabyli pozwani w udziałach po (...) części. Ojciec powódki, J. S. (2), został wydziedziczony. W przypadku dziedziczenia ustawowego powódka, mająca jeszcze brata, jako wnuczka dziedziczyłaby spadek w (...). Majątek spadkowy stanowi lokal mieszkalny nr (...), położony w G. przy ul. (...) o wartości 300.000 zł oraz wierzytelności zasądzone prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Gdańsku: z dnia 23.06.1998 r. sygn. akt I C 446/98 w wysokości 29.356,69 zł, z dnia 29.10.2002 sygn. akt I C 1046/02 w wysokości 12.069,71 zł oraz z dnia 5.11.2002 r. sygn. akt I C 1845/02 z wysokości 9.431,62 zł. Powódka nie została wydziedziczona przez spadkodawczynię, ani nie otrzymała żadnej darowizny, która pokrywałaby kwotę zachowku w całości bądź części.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa. Wskazywali, iż domaganie się przez powódkę zachowku jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego z uwagi na rażącą niewdzięczność wobec spadkodawczyni, zerwanie z nią kontaktu. Wskazywali, iż wyłącznie oni opiekowali się J. S. (1), ponosząc z tego tytułu koszty

w kwocie nie mniejszej niż 50.000 zł. Pozwani ponadto przyznali, iż w skład spadku wchodziła nieruchomość opisana w pozwie, jednak zakwestionowali podaną przez powódkę wartość tejże, wskazując na zły stan techniczny mieszkania. Zakwestionowali również żądanie uwzględnienia, dla potrzeb wyliczenia zachowku, nominalnej wartości wierzytelności wskazanych w pozwie, wskazując, że od kilkunastu lat są one nieściągalne.

Postanowieniem z dnia 10 marca 2016 r., na mocy art. 291 kpc, Sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę z powództwa E. Z. przeciwko M. M. (1) i I. S. ze sprawą z powództwa P. S. przeciwko M. M. (1) i I. S., które postanowił prowadzić pod sygn. akt I C 746/14.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. (1) zmarła w dniu 14.10.2011 roku w G.. W chwili śmierci była rozwiedziona. Spadkodawczyni miała troje dzieci: syna J. S. (2), córkę M. M. (1) oraz syna I. S.. Powodowie P. S. i E. Z. są dziećmi I. S..

Kilkanaście lat przed śmiercią spadkodawczyni doznała udaru, w wyniku którego do końca życia wymagała stałej opieki. Przez pół roku po udarze zajmowali się nią rodzice powodów, którzy wraz nią zamieszkiwali. Następnie, w 1996 r. J. S. (1) została zabrana przez M. M. (1), która przejęła opiekę nad matką. Od tego czasu powodowie nie mieli kontaktu z babcią. Widząc ją po raz ostatni, byli dziećmi – P. S. miał 3 lata, zaś E. Z. miała lat 10. Powodowie wyemigrowali do Norwegii kiedy P. S. miał 11-12 lat, zaś E. Z. – 22 lata. Powodowie, pomimo chęci kontaktu z babcią, nie mieli takiej możliwości. Pomiędzy rodzicami powodów a pozwanymi istnieje głęboki konflikt, nie utrzymują ze sobą kontaktu. Pozwani nie poinformowali brata ani jego dzieci o śmierci J. S. (1).

/dowód: zeznania świadka J. S. (2), k. 81-82, k. 52-54 akt I C 1649/14; przesłuchanie powoda, k. 201-202; przesłuchanie powódki, k. 219-220, 223; przesłuchanie pozwanego, k. 221-222, k. 30-31 akt I C 1649/14, przesłuchanie pozwanej, k. 220-221, k. 29, 31 akt I C 1649/14; odpis aktu zgonu, k. 4; odpisy skrócone aktów urodzenia, k. 5-6/

Na podstawie testamentu notarialnego J. S. (1) cały spadek po niej nabyli M. M. (1) i I. S. w udziałach po 1/2 części. J. S. (2) został wydziedziczony.

/dowód: postanowienie SR Gdańsk – Północ w Gdańsku z dnia 6 listopada sygn. akt XIII Ns 996/12, k. 8; kopia testamentu, k.7/

Spadkodawczyni J. S. (1) przysługiwały względem rodziców powodów, J. S. (2) i A. S., wierzytelności o zapłatę wynikające z: wyroku z dnia 23.06.1998 r. sygn. akt I C 446/98, wyroku z dnia 29.10.2002 sygn. akt I C 1046/02 oraz wyroku z dnia 5.11.2002r. sygn. akt I C 1845/02. W toku egzekucji toczącej się na rzecz następców prawnych wierzycielki, od dłużników wyegzekwowana została kwota około 20.000 zł. Egzekucja została umorzona na wniosek wierzycieli.

/okoliczności bezsporne, nadto dowód: kopie wyroków, k.9-10, 12, 14; postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, k.144-145/

W skład spadku po J. S. (1), poza wierzytelnościami, wchodziła nieruchomość lokalowa - lokal mieszkalny nr (...), położony w G. przy ul. (...) o wartości 238.00 zł.

/okoliczność bezsporna, nadto dowód: opinia biegłego sądowego w zakresie (...), k. 174-191 /

W dniu 31.10.2013 r. M. M. (1) i I. S. zbyli na rzecz B. B. i W. B. lokal mieszkalny nr (...), położony w G. przy ul. (...) za kwotę 210.700 zł.

/okoliczność bezsporna, nadto dowód: zeznania świadka B. B., k.82-83, 51-52, 54 akt I C 1649/14; zeznania świadka W. B., k. 83-84, k. 52, 54 akt I C 1649/14)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów i kopii dokumentów, których autentyczność i wiarygodność nie była przez strony kwestionowana, jak również Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności i mocy dowodowej, stąd w pełni dał im wiarę. Nadto Sąd oparł się na zeznaniach świadka J. S. (2), B. B. i W. B. oraz na zeznaniach powodów, które uznał za spójne i logiczne, korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym w sprawie. Sąd miał na uwadze, że widząc babcię po raz ostatni powodowie byli dziećmi. Oczywistym jest, że nie dotyczyły ich konflikty rodziców z rodzeństwem ojca i z pewnością ich nie rozumiały. Dzieci kochały babcię i były z nią związane, zważywszy, że wspólnie z nią zamieszkiwały. Zdaniem Sądu brak jest racjonalnych podstaw aby czynić powodom zarzut rażącej niewdzięczności wobec babci, nagannych relacji z nią i jej zaniedbywania. Trudno oczekiwać, że kilkuletnie dzieci same dostały by się do babci, przebywającej z dala od ich miejsca zamieszkania. Pamiętać zaś należy, iż rodzice powodów oraz pozwani pozostawali w głębokim konflikcie. Trudno zatem oczekiwać, że rodzice wozili by je do pozwanej, celem umożliwienia kontaktu. Co więcej, pozwana wiedząc, że jej matka tęskni za wnuczętami nie uczyniła nic aby je do niej przyprowadzić.

Zeznaniom pozwanych Sąd dał wiarę w ograniczonym zakresie tj. co do zbycia lokalu, opieki nad J. S. (1) pierwotnie przez rodziców powodów później przez pozwaną. Natomiast w zakresie nieutrudniania relacji spadkodawczyni z powodami, Sąd uznał zeznania te za niewiarygodne.

Sąd w swych ustaleniach oparł się również na pisemnej opinii sporządzonej przez biegłego sądowego – rzeczoznawcy majątkowego K. L., sporządzonej celem ustalenia wartości nieruchomości, która wchodziła w skład spadku po J. S. (1). W ocenie Sądu opinia sporządzona została przez osobę posiadającą odpowiednią wiedzę w dziedzinie szacowania wartości nieruchomości. Zawarte zaś w opinii wnioski stanowią logiczną konsekwencję przedstawionej przez biegłego analizy zagadnienia. Dokonując oceny przedmiotowego dowodu Sąd miał na uwadze przede wszystkim kryteria wskazane powyżej, a ponadto sposób w jaki biegły sądowy uzasadnił wyrażone przez niego stanowisko oraz to, że opinia w całej rozciągłości sporządzona została w sposób zrozumiały i przystępny, co umożliwia dokonanie jej oceny i oparcie się na wypływających z niej wnioskach bez żadnych wątpliwości. Nie budziła ona zatem wątpliwości Sądu co do jej rzetelności i obiektywnego charakteru. Strony postępowania również ustaleń biegłego nie kwestionowały.

Poza sporem jest krąg osób, które byłyby powołane do dziedziczenia, gdyby spadkodawczyni nie pozostawiła testamentu oraz fakt, iż spadkobierczyni nie zaspokoili roszczenia powodów o wypłatę sumy pieniężnej z tytułu należnego im zachowku. Pozwani kwestionowali natomiast uprawnienie powodów do zachowku, wskazując, iż domaganie się przez nich zachowku jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego z uwagi na rażącą niewdzięczność wobec spadkodawczyni, zerwanie z nią kontaktu. Sporna między stronami była również wartość nieruchomości lokalowej (...), położonego w G. przy ul. (...).

Zgodnie z art. 991 kc zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału (zachowek). Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

Zgodnie z art. 992 kc przy ustalaniu udziału spadkowego stanowiącego podstawę do obliczania zachowku uwzględnia się także spadkobierców niegodnych oraz spadkobierców, którzy spadek odrzucili, natomiast nie uwzględnia się spadkobierców, którzy zrzekli się dziedziczenia albo zostali wydziedziczeni.

Celem instytucji zachowku jest ochrona interesów majątkowych najbliższych członków rodziny wymienionych w przepisie art. 991 §1 kc poprzez zapewnienie im, niezależnie od woli spadkodawcy, a nawet wbrew jego woli, roszczenia pieniężnego odpowiadającego określonej w powołanym przepisie ułamkowi wartości udziału w spadku, który by im przypadł przy dziedziczeniu ustawowym.(...)

Dla ustalenia należnego powodom zachowku konieczne jest ustalenie w pierwszej kolejności składu masy spadkowej oraz kręgu osób, które byłyby spadkobiercami ustawowymi w razie niesporządzenia testamentu.

Krąg osób, które byłyby powołane do dziedziczenia, jak wskazano powyżej, nie jest w sprawie sporny – są to dzieci J. M. M. i I. S. oraz dzieci wydziedziczonego syna J. S. (2) E. Z. i P. S..

Zdaniem Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał żadnych podstaw do uznania za słuszne stanowiska pozwanych. W uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2001 r. IV CKN 250/00, Sąd Najwyższy stwierdził, że zobowiązany do zapłaty zachowku może powoływać się na art. 5 kc, w sytuacjach zupełnie wyjątkowych z uwagi na zaistnienie szczególnych okoliczności, gdyż zachówek stanowi minimum zagwarantowanego udziału w spadku spadkobiercy ustawowemu i pozbawić go tego udziału na podstawie art. 5 kc można tylko w sytuacjach rzeczywiście wyjątkowych. Zdaniem Sądu pozwani nie wykazali by w niniejszej sprawie taka sytuacja miała miejsce. Powodowie w czasie choroby spadkodawczyni byli dziećmi. J. S. (1) była wówczas u pozwanych, a powodowie nie mogli się z nią w żaden sposób skontaktować. W późniejszym okresie wyjechali do Norwegii na stałe. Niezależnie od powyższego, zwrócić należy uwagę na fakt, iż skoro spadkodawczyni znała instytucję wydziedziczenia i skorzystała z niej wobec syna J. S. (2), to mogła – uznając, że zachodzą podstawy do wydziedziczenia wnucząt, z instytucji tej skorzystać również wobec nich, czego jednak nie uczyniła. W związku z tym nie można uznać, że zaszły okoliczności, które powodują, że dzieciom wydziedziczonego zstępnego zachówek nie jest należny.

W razie powołania do dziedziczenia, powodom, jako zstępnym wydziedziczonego ojca, przysługiwałby udział w spadku wynoszący po ⁽¹⁾ (...) Należny zachówek winien wynosić – w stosunku do P. S. – ⁽¹⁾(...) wartości tego udziału ponieważ w chwili śmierci spadkodawczyni był małoletni, zaś w stosunku do E. Z. – połowa wartości tego udziału, zgodnie z art. 991 kc.

Ustalenie substratu zachowku wymaga przede wszystkim określenia czystej wartości spadku. Czysta wartość spadku stanowi zaś różnicę pomiędzy stanem czynnym spadku (wartością wszystkich praw należących do spadku) a stanem biernym spadku, czyli sumą długów spadkowych. W niniejszej sprawie żadna ze stron nie wskazywała, aby w spadku znajdowały się jakiegokolwiek pasywa podlegające rozliczeniu. Jakkolwiek w odpowiedzi na pozew mowa jest o kwocie 50.000 zł rzekomo poniesionej – łącznie - tytułem kosztów opieki nad spadkodawczynią oraz utratą zarobków nie można tego uznać za długi spadkowe. Pozwani w żaden sposób kwot tych nie wykazali, nie przedstawili jakiegokolwiek dowodu na okoliczność poniesienia konkretnych wydatków z tego tytułu, które można by rozliczyć jako długi spadkowe w procesie wyliczania czystej wartości spadku. Co więcej kwota ta została podana łącznie, nie została skonkretyzowana osobno w odniesieniu do utraconych zarobków oraz osobno co do kosztów opieki mogących zaliczać się do kategorii długów spadkowych.

Z tych względów Sąd, obliczając wartość zachowku, miał na uwadze jedynie aktywa. Strona powodowa wskazywała na nieruchomości lokalową oraz wierzytelności. Wartość lokalu ustalona została przez biegłego na kwotę 238.000 zł zaś wartość ta nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Wskazać należy w tym miejscu, że niezasadny był wniosek pozwanych o uwzględnienie, przy ustalaniu wartości lokalu, faktu konieczności zapłaty podatku w związku z jego zbyciem. Zdaniem Sądu, sposób, w jaki spadkobiercy dysponują przedmiotem wchodzącym do spadku jest ich wewnętrzną sprawą. Sprzedaż nie była jedyną opcją zadysponowania przedmiotem spadkowym, natomiast podjęta przez spadkobierców decyzja o sprzedaży nie może przekładać się na zmniejszenie należności uprawnionych do zachowku poprzez uwzględnianie długów niebędących długami spadkowymi.

Co się zaś tyczy wierzytelności, zdaniem Sądu, nie można pominąć kontekstu pochodzenia tej wierzytelności, jak również faktu, że nie została ona, poza kwotą 20.000 zł, wyegzekwowana. Nie sposób brać pod uwagę kwot nominalnych wynikających z tytułów wykonawczych powiększonych o odsetki i zasądzać od wielkości tych kwot konkretnych należności na rzecz powodów. Nie wiadomo bowiem czy te należności w ogóle kiedykolwiek zostaną wyegzekwowane, zaś mając na względzie, że tytuły pochodzą sprzed kilkunastu lat i dotychczas nie zostały zrealizowane, istnieje uzasadniona wątpliwość czy to w ogóle nastąpi. Nieuzasadniona byłaby zatem gratyfikacja

powodów, będących dziećmi dłużników, zasądzeniem na ich rzecz kwot, których ich rodzice dotychczas nie zapłacili wierzycielom.

Strona pozwana przyznała, że wyegzekwowana została kwota około 20.000 zł. Kwotę 20.000 zł Sąd zatem przyjął do rozliczenia. Nie ma przy tym znaczenia, że pieniądze te otrzymał wyłącznie I. S., zważywszy na solidarną odpowiedzialność spadkobierców za długi spadkowe, zgodnie z art. 1034 kc.

W związku z tym, iż powód co do kwoty 5.575,56 zł cofnął powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, Sąd, na mocy art. 355 § 1 kpc, postępowanie w tym zakresie umorzył, o czym orzekł w pkt I 1. wyroku. Zgodnie bowiem z treścią art. 203 § 1 kpc, pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. W sprawie nie zachodziły, zdaniem Sądu, okoliczności wskazane w art. 203 § 4 kpc skutkujące uznaniem cofnięcia pozwu za niedopuszczalne.

W zakresie niepodlegającym umorzeniu Sąd uznał żądanie pozwu za zasadne w przeważającej części.

Czysta wartość spadku wyraża się kwotą 258.000 zł, z czego 238.000 zł stanowi wartość lokalu mieszkalnego a 20.000 zł wyegzekwowana należność. Zachowek należny powodowi P. S. to ⁽¹⁾(...) części, jaka by mu przypadła przy dziedziczeniu ustawowym, czyli kwota 28.666,67 zł. Powódce E. Z. natomiast należna jest (...) części, jaka by jej przypadła przy dziedziczeniu ustawowym tj. 21.500 zł.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 991 kc, Sąd orzekł jak w punktach I 2. I II 1. sentencji.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 kc zgodnie z żądaniami pozwów, to jest zasądzając je od dnia 22 października 2013 r. w stosunku do P. S. oraz od dnia 06 października 2014 r. w stosunku do E. Z.. Termin początkowy naliczania odsetek uwzględnia daty nadania pism wzywających pozwanych do zapłaty oraz wyznaczony w nich termin do jej dokonania a nadto czas niezbędny na obrót korespondencji. Zważyć należy, iż zachowek jest świadczeniem pieniężnym o charakterze bezterminowym. Stąd zastosowanie do niego będzie znajdował przepis art. 455 kc, w myśl którego jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Dopóki dłużnik nie zostanie wezwany do spełnienia świadczenia, dopóty obowiązek zapłaty kwoty pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku nie aktualizuje się. W zasadzie odsetki ustawowe za opóźnienie należą się dopiero od daty wezwania zobowiązanego do zapłaty zachowku. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 23 marca 2007 roku, sygn. akt VI ACa 1285/06).

W pozostałym zakresie żądanie pozwów podlegało oddaleniu.

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd miał na uwadze treść art. 98 § 1 i § 3 kpc oraz 100 kpc w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. Nr 461), przy czym w zakresie objętym cofnięciem powództwa sąd uznał powoda P. S. za stronę przegrywającą proces.

Zważyć należy, że połączenie kilku spraw (na podstawie art. 219 kpc) w celu ich łącznego rozpoznania jest zabiegiem jedynie natury technicznej z punktu widzenia biegu procesu, nie prowadzi do powstania nowej jednej sprawy, nie pozbawia spraw ich procesowej odrębności. Obie rozstrzygane równolegle sprawy w tzw. wyroku łącznym są nadal sprawami samodzielnymi. W konsekwencji w razie połączenia przez sąd kilku spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, zwrot kosztów procesu przysługuje stronie odrębnie w każdej z połączonych spraw w zależności od wyniku rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 164/11, nie publ. i powołane tam orzeczenia sygn. akt II CZ 126/12)

Każdy z powodów wygrał sprawę w 68%, przegrywając w 32%. Pozwani ponieśli koszty w wysokości 2.434 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego z czego 32% to 778,88 zł. Natomiast powód P. S. poniósł, łączne, koszty w kwocie 5.753,92 zł (2.417 zł koszty zastępstwa procesowego, 1.118 zł opłata od pozwu, 1.218,92 zł część wykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego) z tego 68% to 3.912,66 zł. Po dokonaniu kompensaty należności, kwota kosztów

należnych powodowi od pozwanych winna wynieść 3.133,78 zł. Taką też kwotą Sąd obciążył pozwanych solidarnie na rzecz powoda.

Powódka E. Z. poniosła koszty procesu w kwocie 4.006 zł (2.417 zł koszty zastępstwa procesowego, 1.589 zł opłata od pozwu) z tego 68% to 2.724,08 zł. Po dokonaniu kompensaty należności, kwota kosztów należnych powódce od pozwanych winna wynieść 1.945,20 zł. Taką też kwotą Sąd obciążył pozwanych solidarnie na rzecz powódki. Zgodnie bowiem z art. 105 § 2 zd. 1 kpc na współuczestników sporu odpowiadających solidarnie co do istoty sprawy sąd włożył solidarny obowiązek zwrotu kosztów.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...) P. S.(...)
4. (...)